UUTISET

Vaikka viljelijät yrittävät kaikkensa, valtiovalta vie kaikki palvelut. **YRITTÄJÄ AARO MÄKYNEN**

PTT:N TALOUSTUTKA

Odotettua parempi cap-uudistus

Kesäkuun lopulla saatiin lopulta päätökseen pitkään jatkunut vääntö EU:n yhteisen maatalouspolitiikan eli capin uudistuksesta. Pitkien neuvottelujen aikana Suomessa maalailtiin kovasti uhkakuvia koko suomalaisen maatalouden perikatoon syöksevästä politiikkauudistuksesta.

Yhtenä suurimmista uhista kotimaiselle maataloudelle pidettiin uudistukseen sisältyvää viherryttämistä. Pelättiin, että viherryttäminen tarkoittaisi huomattavaa tiukennusta vallitseviin ympäristötuen ehtoihin.

Hurjimmissa uhkakuvissa maalailtiin Suomelle muuta EU:ta tiukempaa ympäristökuria. Ajateltiin, että korkea sitoutuneisuus ympäristötukeen ja ympäristön pitkälle viety huomioon ottaminen määräyksissä tarkoittaisi Suomelle tiukempia viherryttämistoimia kuin muille. Pelättiin, ettei kukaan voi päästä helpommalla ja ettei siitä, että ympäristöasioita on jo huomioitu, voi olla mitään hyötyä. Pikemminkin päinvastoin.

Pahana peikkona nähtiin vihertämisen osana oleva viljelyn monipuolistaminen. Vaatimus kolmen kasvin viljelemisestä koettiin kuoliniskuna monille karjatiloille. Lisäksi huhuttiin, että kaikki ohra, kaura, vehnä ja ruis laskettaisiin tässä yhteydessä yhdeksi ja samaksi kasviksi. Pelättiin, että viljatilat joutuisivat kylvämään myös kahta muuta kasvia, jotka eivät olisi viljoja.

Osa peloista perustui annettuihin virallisiin ehdotuksiin. Osa huhuihin, joiden alkuperä saattoi olla missä tahansa Brysselin ja naapurin tuvan välillä. Sanotaan, että pessimisti ei pety. Ja maatalouspolitiikkauudistusta odottava suomalainen tuottaja on kyllä vienyt pettymyksen minimoinnin äärimmilleen.

Nyt, kun cap-uudistuksesta on saatu aikaan poliittinen sopu, tiedetään jo sen verran, että viherryttämistoimenpiteet ovatkin selvästi pelättyä lievempiä. Mitään erityisesti Suomea koskevia ehtoja ei ole tulossa. Nurmivaltaisilta tiloilta monipuolistamista ei vaadita ollenkaan. Tampereen pohjoispuolella kaikille riittää kolmen kasvin sijasta kaksi kasvia. Ja viljakasvitkin laskettaneen kaikki eri kasveiksi.

Luomutuotannolta ei vaadita viherryttämistoimenpiteitä, koska sen katsotaan jo itsessään toteuttavan viherryttämistoimenpiteitä. Myöhemmin on vielä luvassa lisää toimenpiteitä, joilla jäsenmaat voivat korvata näitä viherryttämistoimenpiteitä. Ties vaikka sinne eksyisi mukaan toimenpiteitä, jotka ovat Suomessa jo olleet laajalti käytössä.

TAPANI YRJÖLÄ on PTT:n maatalousekonomisti.

tapani.yrjola@ptt.fi

Tuottajat tyrmäävät EU:n biopolttoainerajat

BRYSSEL (MT)
Euroopan tuottajajärjestö Copa-Cogega tyrmää EU-parlamentin ympäristövaliokunnan linjaukset peltopohjaisten biopolttoaineiden rajoituksista.

Järjestön mielestä rajoitukset uhkaavat koko alan tulevaisuutta ja maatalouden valkuaishuoltoa.

Ympäristövaliokunta äänesti torstaina 5,5 prosentin katosta pellolta tuleville biopolttoaineille. Yhteensä biopolttoaineen osuus pitäisi olla kymmenen prosenttia EU:ssa myytävissä liikennepolttoaineissa vuoteen 2020 mennessä. Meppien mielestä loppujen pitäisi tulla puu- tai jätepohjaisista polttoaineista.

”Viljelijät ja teollisuus ovat tehneet isoja investointeja kymmenen prosentin biopolttoainevelvoitteen perusteella. Nyt keksitty rajoitus lopettaa alan kehityksen ja uhkaa 220 000:ta työpaikkaa Euroopassa”, Copa-Cocegan pääsihteeri **Pekka Pesonen** varoittaa.

Viljelijöiden mukaan vaarana on myös se, että biodieselin sivutuotteena saatavan valkuaisrehun tuotanto vähenee, jos halukkuus öljykasvien viljelyyn hiipuu.

”Biopolttoaineet vähentävät energiariippuvuutta ja kasvihuonepäästöjä. Ne tuovat työpaikkoja maaseudulle ja rehua eläimille. Vaadimme peltopohjaisille polttoaineille vähintään kahdeksan prosentin osuutta liikenteen polttoaineissa”, Pesonen painottaa.

NIKLAS HOLMBERG

POLITIIKASTA LYHYESTI

Räsäselle ei riitä ymmärrystä

Keskustan kansanedustaja **Sirkka-Liisa Anttila** pitää sisäministeri **Päivi Räsäsen** (kd.) puheiden seurauksia järkyttävinä. Anttila sanoo Forssan Lehdessä sunnuntaina julkaistussa pakinassa, että Räsäsen pitäisi ymmärtää harkita eroa kirkollisasioiden hoidosta.

Myös kokoomuksen puoluevaltuuston puheenjohtaja **Laura Räty** ja helsinkiläinen kansanedustaja **Lasse Männistö** vaativat Räsästä luopumaan kirkkoministerin vastuista valtioneuvostossa.

Soutelusta ilman liivejä sakot?

Pelastusliivit halutaan pakollisiksi myös pieniin soutu- ja moottoriveneisiin sekä jolliin. Nyt liivit ovat pakolliset moottoriveneissä sekä yli viisi metriä pitkissä purjeveneissä.

Liikenteen turvallisuusviraston mukaan veneen kallistuminen tai kaatuminen on syynä suurimmassa osassa kuolemaan johtaneista onnettomuuksista.

”EU:n yhteistä puolustusta ei tule”

Puolustusministeri **Carl Haglund** (r.) ei usko, että EU:n yhteinen puolustus toteutuu. Yhteisen puolustuksen mahdollisuus on kirjattu EU:n Lissabonin sopimukseen.

Haglund perustelee kantaansa sillä, että suurin osa EU-maista kuuluu jo nyt sotilasliitto Natoon. Siksi rinnakkaisen puolustusjärjestelmän rakentaminen Eurooppaan ei olisi järkevää. EU:n 28 jäsenvaltiosta 22 kuuluu Natoon.

Sipilä suosituin ehdokas

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** on selvästi suosituin seuraavaksi pääministeriksi, kertoo Savon Sanomat. Taloustutkimuksella teetetyssä kyselyssä 29 prosenttia vastaajista pitää Sipilää parhaana vaihtoehtona. Istuvan pääministerin **Jyrki Kataisen** (kok.) kannatus on 21 prosenttia. Perussuomalaisten **Timo Soinin** nostaa suosikiksi 13 prosenttia suomalaisista ja SDP:n **Jutta Urpilaisen** vain 7 prosenttia.

”Rakennusalalla liikaa ongelmia”

Rakennusalalla on ollut viime aikoina liikaa ongelmia, kritisoi tuore asuntoministeri **Pia Viitanen**. Rakentamisen laadussa on ministerin mukaan paljon kehitettävää.

Viitanen arvioi, että esimerkiksi urakoiden liiallinen ketjuttaminen aliurakoitsijalta toiselle ja kireät aikataulut aiheuttavat laatuongelmia. Rakennusteollisuuden johtaja **Jukka Pekkanen** myöntää, että ongelmia on. Hänen mukaansa alalla on meneillään hanke laadun parantamiseksi.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Lehmäjoen Huolto ja baari on kysytty korjaamo ja kylän kokoontumispaikka.

Isonkyrön Lehmäjoella osataan vielä huoltaakin

Lehmäjoen Huolto ja baari on katoavaa kansanperinnettä, sanoo Aaro Mäkynen. Hänen huoltoasemansa tekee sitä mitä nimi lupaa: huoltaa autot, traktorit ja ihmiset.

ISOKYRÖ (MT)
”Onko sulla neljän millin O-rengasta?”

Metsäkoneyrittäjä **Osmo Tuurinkoski** ja huoltamonpitäjä **Aaro Mäkynen** katoavat kaivelemaan nippelilaatikoita Lehmäjoen Huolto ja baarin takahuoneeseen.

O-rengasta tarvitaan säiliöautoon. Se löytyi, ja nyt pihalla odotteleekin jo **Jussi Korven** ohjastama traktori, jonka kauhan täyttää valtava nosturiauton rengas. Se pitäisi asentaa vanteelle.

Onnistuu, sillä onneksi Mäkynen hankki takavuosina koneen juuri sitä varten. Laite on palvellut niin autoilijoita kuin koneyrittäjiä ja maanviljelijöitäkin.

Seuraavaksi kahvilassa asioi **Väinö Luoma**, joka pyytää vilkaisemaan päältä ajettavaa ruohonleikkuriaan, joka ei käynnisty.

”Joskus kun ajat ohi. Se on siellä tallissa.”

Nämä miehet ovat Mäkyselle tyypillisiä asiakkaita: oman kylän asukkaita ja yrittäjiä, jotka saavat avun läheltä, kun joku paikka pettää.

Apua joka vaivaan

Kaikenlaista apua Mäkyseltä löytyykin, sillä tämä on aito ja alkuperäinen huoltoasema sanan oikeassa merkityksessä: tiellä liikkujan keidas, jossa osataan myös huoltaa. Ja maalla kun ollaan, apua saavat myös pellolla ja metsissä liikkuvat menopelit.

Rekkojen korjaus on tosin vaikeutunut: 50 vuoden aikana niille on tehty isompi halli, mutta siltikään tulevista jättirekoista ei mahdu sisään kuin nuppi.

Mäkynen pyörittää huoltamo-korjaamoa, pitää kahvilaa ja myy hyllyiltään grillihiiliä, punaista maitoa, kanelikorppuja, Pulmu-sokeria ja muita ruokatarpeita sekä renkaita ja tietenkin polttoaineita.

Kun mittarille ajaa auto, yrittäjä rientää itse pistoolinvarteen. Mittarin päällä lukeekin ”PALVELU”.

”Tämon tällaasta katoavaa kansanperinnettä”, Mäkynen sanoo ja on oikeassa: harva huoltis enää huoltaa. Mäkyseläkin, 64, on tullut jo 50 vuotta täyteen huoltamoyrittäjänä. Hän on seurannut isänsä jalanjälkiä pikkupojasta saakka.

”Siitä lähtien, kun huoltamon pohjasoraa ajettihin ja tiilet tehtihin paikan päällä.”

Kunnan ainoa miehitetty

Lehmäjoen huolto ja baari sijaitsee 15 kilometriä Isonkyrön keskustasta suoraan maalle. Se on kunnan ainoa miehitetty huoltoasema.

Kyläläisille ja yrittäjille se on elintärkeä, mutta jatkajan löytäminen ei ole enää itsestäänselvää.

Palkollisena on toiminut vuosia oman kylän poika ja toinen kesäapulaisena. Ennen juhannusta pitää kiirettä, kun ihmiset kaivavat kätköistään kesäautojaan ja haluavat ne kuntoon.

Mäkysellä on myös katsastuspalvelu: auto laitetaan kuntoon ja viedään katsastukseen.

Katsastus tosin onnistuisi Mäkyseltä itseltäänkin, sillä hän on hankkinut pakokaasumittarit ja vikakoodilukijatkin. Hän ei ole kuitenkaan lähtenyt rynnimään muiden bisneksiin.

Se on osa yrittäjien yhteishenkeä: Mäkysellä käydään tankkaamassa, vaikka kylmäasemilla tankkaisi halvemmalla, sillä viljelijäväestö ympärillä arvostaa huoltopalveluja. Emännät saattavat hakea puuttuvan sokeripaketin ja lapset polkaista jäätelölle.

Jokeripokerikin lähti

Muuta kohtaamispaikkaa kuin Mäkysen baari ei kylällä enää olekaan, sillä kyläkoulu lopetti kolme vuotta sitten.

”Ja tästäkin ollahan kaikki viemäs. Raha-automaattiyhdistys vei jokeripokerin, kun se tuotti vain 450 euroa kuussa, olis pitäny kuulemma tuottaa 500”, isäntä sanoo.

”Se oli täällä sellaanen elämisen tapa, jotta käytiin purottamas muutama kolikko ja juttelemas. Minä hoidin koneen eikä RAY:n tarvinnut kuin nostaa tililtä se raha, mutta veivät kylän ainoa pelikoneen”.

Lehmäjoen kyläkoulunkin puolesta on taisteltu ja huoltamolta lähti myös asiamiesposti. Se oli taloudellisesti yhdentekevä Mäkyselle mutta tärkeä Anttilan paketteja tilaaville asukkaille.

”Se lakkautettiin juuri ennen kuin lakiin tuli kilometriraja.”

Rajaksi tuli 15 kilometriä. Postimatkaa kylän periltä on enemmän, joten postipistettä voisi periaatteessa vaatia takaisin.

Maaseutua tyhjennetään

Mäkynen on katsonut maaseudun kehitystä läheltä ja hänestä tuntuu, että valtiovalta tyhjentää maaseutua tahallaan.

”Vaikka viljelijät yrittävät kaikkensa, valtiovalta vie kaikki palvelut. Mutta luonnolle ne eivät voi mitään. Se kukoostaa.”

Oma yrittäjyyskin on ollut katkolla. Mäkynen aloitti Unionin aikana, vaihtoi Nesteeseen, mutta kymmenisen vuotta sitten Neste ilmoitti, ettei se toimita enää syrjäkylille myytävää.

Suomalainen Energiaosuuskunta Seo tuli ja pelasti kahden päivän tyhjäkäynnin jälkeen.

”Nesteellä kaiken pitää olla niin suurta ja komiaa, mutta Seolla saa hankkia autotarvikkeet ja karkit mistä tykkää.”

Yrittäjällä olisi valtiovallalle asiaa vielä verotuksesta.

”Kun polttoaineen hinnasta 60 prosenttia on veroa, siitä vain kolmannes käytetään maanteihin. Kyllä pitääs eres puolet saada. Auto ja tiet ovat täällä maalla välttämättömiä.”

Huoltamon kulmillakin kerättiin kuusi vuotta sitten rahaa, jotta huonokuntoinen soratie saataisiin lanattua.

”Vasta rahankeruun jälkeen tiehallinto kielsi lanaamasta omin päin ja lähetti tiekarhun paikalle.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

Huoltoasemat 1982–2012

Asemien määrä, kpl — Lähde: Öljyalan keskusliitto MT

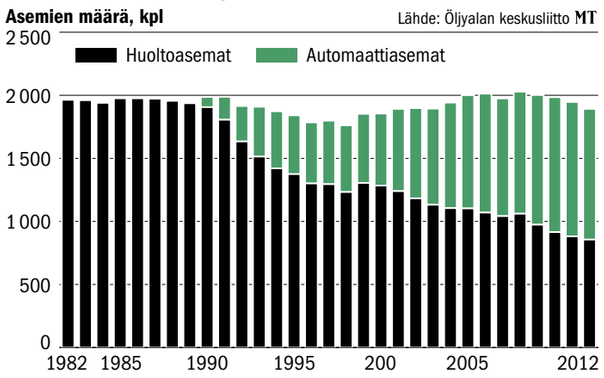

HUOLTOASEMAT

Jo puolet kylmäasemia

Huoltoasemia oli Suomessa vuoden 2012 lopulla 1 892. Niistä vajaata neljännestä pyörittää yrittäjä.
Kylmiä asemia eli ilman palveluja toimimia oli 1 036. Niiden osuus bensiinikaupasta on noin puolet.
Miehitettyjen asemien määrä oli 856.
Autonhuoltoa sai 328 asemalla eli reilulla kolmanneksella palveluasemista. Niiden määrä väheni peräti 50:llä vuodesta 2011.
Raskaan kaluston jakelupisteitä oli 674.
Kaikkien asemien määrä supistui vuodesta 2011. Jakeluverkko tiivistyi, kun St1 osti Shellin Suomen ja Ruotsin liiketoiminnot kolme vuotta sitten.
Uusi asema Gt aloitti viime vuonna ja on avannut parikymmentä jakelupistettä. Se toimii yrittäjävetoisena ja tavoittelee tänä vuonna 50 jakelupistettä.
ABC, Neste, St1 ja Teboil myyvät yli 95 prosenttia teillä käytetyistä polttonesteistä.
Eniten asemia on Nesteellä, mutta ABC:lla ylivoimaisesti eniten kylmiä asemia ja se myös jatkoi ainoana kasvuaan.
Moni ”huoltoasema” huoltaa enemmän ihmisiä kuin autoja. Syyksi sanotaan autojen mutkistunut tekniikka, minkä vuoksi työ on siirtynyt korjaamoihin ja merkkiliikkeisiin.
EU on tuonut kilpailua vapauttamalla korjaamotoimintaa niin, että riippumattomat korjaamot voivat huoltaa myös uusia autoja ja merkkiliikkeet muitakin kuin omia automerkkejä.

Koneyrittäjä Osmo Tuurinkoski (oik.) on tottunut hakemaan varaosat oman kylän huoltamolta. Aaro Mäkynen avaa laatikot, asiakas etsii tarvitsemansa. ”Kyllä täältä yleensä on kaikki löytynyt.”

Lehmäjoella on pieneksi kyläksi mittava valikoima nippeleitä.